

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

8 novembre 2023

PROJET DE LOI

**portant dispositions diverses
en matière civile et judiciaire**

Amendements

Voir:

Doc 55 **3552/ (2022/2023)**:
001: Projet de loi.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

8 november 2023

WETSONTWERP

**houdende diverse bepalingen
in burgerlijke en gerechtelijke zaken**

Amendementen

Zie:

Doc 55 **3552/ (2022/2023)**:
001: Wetsontwerp.

10558

N° 1 de Mme **Gabriëls et consorts**

Art. 3

Dans le 5° proposé, supprimer les mots “, § 2,”.

JUSTIFICATION

Il s'agit d'un amendement technique lié à la modification de l'article 335sexies de l'ancien Code civil proposée par l'amendement n° 2.

Puisqu'un acte de changement de nom devra toujours être établi pour que le nom d'un enfant soit modifié à la suite du changement de la filiation d'un de ses parents et du changement de nom qui s'en est suivi, il est nécessaire de mentionner le numéro de l'acte de reconnaissance du parent dans l'acte de changement de nom de l'enfant, peu importe que cet acte soit établi au profit d'un enfant de moins ou de plus de douze ans.

Il est renvoyé à la justification de l'amendement n° 2 pour le surplus.

Nr. 1 van mevrouw **Gabriëls c.s.**

Art. 3

In de voorgestelde bepaling onder 5°, de woorden “, § 2,” weglaten.

VERANTWOORDING

Dit is een technische wijziging in verband met de wijziging van artikel 335sexies van het oud Burgerlijk Wetboek voorgesteld door amendement nr. 2.

Aangezien er altijd een akte van naamsverandering zal moeten worden opgemaakt voor de naamsverandering van een kind na een wijziging in de afstamming van één van zijn ouders en de daaropvolgende naamsverandering, is het noodzakelijk om het nummer van de akte van erkenning van de ouder te vermelden in de akte van naamswijziging van het kind, ongeacht of deze akte wordt opgemaakt voor een kind jonger of ouder dan twaalf jaar.

Voor het overige wordt verwezen naar de motivering van amendement nr. 2.

Katja Gabriëls (Open Vld)
Khalil Aouasti (PS)
Philippe Goffin (MR)
Claire Hugon (Ecolo-Groen)
Koen Geens (cd&v)
Ben Segers (Vooruit)
Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen)
Marianne Verhaert (Open Vld)

N° 2 de Mme **Gabriëls et consorts**

Art. 12

Compléter l'article 335sexies, § 1er, proposé par la phrase suivante:

“L’officier de l’état civil compétent en établira immédiatement un acte de changement de nom et l’associera aux actes de l’état civil qui les concernent.”

JUSTIFICATION

Il s’agit d’un amendement technique. Le projet de loi actuel n’indique pas la manière dont les actes de l’état civil des enfants de moins de douze ans devaient être modifiés après le changement de la filiation et le changement de nom du parent qui leur a été donné en tout ou partie.

La technique privilégiée sera la même que celle utilisée pour les enfants qui ont atteint l’âge de plus de douze ans: l’établissement d’un acte de changement de nom. On confirme par la même occasion la logique entamée par la loi du 13 septembre 2023 portant des dispositions diverses en matière de modernisation de l’état civil, à propos des changements de nom: les changements de nom doivent être actés dans les actes prévus spécifiquement à cet effet – les actes de changement de nom – et non plus au moyen des actes modifiés au sens de l’article 31 de l’ancien Code civil (Projet de loi portant des dispositions diverses en matière de modernisation de l’état civil, Exposé des motifs, *Doc. parl.*, Ch., sess. ord. 2022-2023, n° 55-3423/001, pp. 13-14), sauf dans certaines situations spécifiques. Toutefois, les conditions pour l’établir différeront selon que l’enfant aura ou n’aura pas douze ans.

L’officier de l’état civil établira l’acte de changement de nom d’office et immédiatement lorsque l’enfant a moins de douze ans.

Par contre, il ne pourra le faire pour l’enfant de plus de douze ans que si celui-ci en fait explicitement la demande dans un délai d’un an à compter de l’acte ou la décision

Nr. 2 van mevrouw **Gabriëls c.s.**

Art. 12

Het voorgestelde artikel 335sexies, § 1, aanvullen met de volgende zin:

“De bevoegde ambtenaar van burgerlijke stand maakt daarvan onmiddellijk een akte van naamsverandering op en verbindt deze met de akten die daarop betrekking hebben.”

VERANTWOORDING

Dit is een technische wijziging. Het huidige wetsontwerp specificeert niet hoe de akten van de burgerlijke stand van kinderen jonger dan twaalf jaar moeten worden gewijzigd na de wijziging van de afstamming en van de naam van de ouder die geheel of gedeeltelijk aan hen is gegeven.

De voorkeursmethode is dezelfde als die voor kinderen ouder dan twaalf: het opmaken van een akte van naamsverandering. Tegelijkertijd bevestigt het de logica die in gang is gezet door de wet van 13 september 2023 houdende diverse bepalingen inzake modernisering van de burgerlijke stand, betreffende naamsveranderingen: naamsveranderingen moeten worden vastgelegd in akten die daar specifiek voor bedoeld zijn – akten van naamswijziging – en niet meer door middel van gewijzigde akten bedoeld in artikel 31 van het oud Burgerlijk Wetboek (wetsontwerp houdende diverse bepalingen inzake modernisering van de burgerlijke stand, memorie van toelichting, *Parl. Doc.*, Kamer, gewone zitting, 2022-2023, nr. 55-3423/001, blz. 13-14), behalve in bepaalde specifieke situaties. De voorwaarden om deze op te maken verschillen echter naargelang het kind al dan niet twaalf jaar oud is.

De ambtenaar van de burgerlijke stand maakt de akte van naamsverandering automatisch en onmiddellijk op als het kind jonger is dan twaalf jaar.

Voor een kind ouder dan twaalf zal hij dit daarentegen alleen kunnen doen als het kind er uitdrukkelijk om vraagt binnen een termijn van een jaar vanaf de datum van de akte

relatifs à la filiation du parent (article 335*sexies*, § 2, de l'ancien Code civil).

of de beslissing met betrekking tot de afstamming van de ouder (artikel 335*sexies*, § 2, van het oud Burgerlijk Wetboek).

Katja Gabriëls (Open Vld)
Khalil Aouasti (PS)
Philippe Goffin (MR)
Claire Hugon (Ecolo-Groen)
Koen Geens (cd&v)
Ben Segers (Vooruit)
Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen)
Marianne Verhaert (Open Vld)

N° 3 de Mme **Gabriëls et consorts**

Art. 16

Supprimer cet article.

JUSTIFICATION

Depuis le dépôt de ce projet de loi, plusieurs avis ont été formulés sur l'article 16, notamment ceux du professeur Piet Taelman, du professeur Benoît Allemeersch et de la Cour de cassation.

Ces avis invitent à la prudence, en raison des répercussions que cette modification de l'article 23 du Code judiciaire pourrait avoir sur les justiciables.

On peut citer la Cour de cassation dans son avis:

"(...) imaginons que, dans le procès antérieur, le juge ait décidé qu'une partie tenue pour responsable d'un dommage avait commis une faute mais que son adversaire n'établissait pas le dommage allégué ou n'établissait qu'un dommage d'un montant minime: appel ne sera pas interjeté.

Mais voici qu'une autre victime du même fait prétendu fautif se manifeste en invoquant un dommage considérable dont on suppose ici qu'elle pourra l'établir: est-il conforme à la justice de ne pas permettre à la partie tenue pour responsable de plaider à nouveau l'absence de faute?

De telles conséquences concrètes peuvent se présenter dans un grand nombre de litiges auxquelles seraient parties des institutions de droit public ou de droit privé.

C'est précisément pour éviter de telles injustices que le législateur a limité aux parties l'autorité de la chose jugée."

Il ressort de ce qui précède que la disposition en projet doit encore être revue substantiellement. Afin de ne pas retarder le

Nr. 3 van mevrouw **Gabriëls c.s.**

Art. 16

Dit artikel weglaten.

VERANTWOORDING

Sinds de indiening van dit wetsontwerp zijn er een aantal adviezen uitgebracht over artikel 16, waaronder die van professor Piet Taelman, professor Benoît Allemeersch en het Hof van Cassatie.

Deze adviezen nopen tot voorzichtigheid, vanwege de gevolgen die deze wijziging van artikel 23 van het Gerechtelijk Wetboek zou kunnen hebben voor rechtzoekenden.

We kunnen het advies van het Hof van cassatie citeren:

"(...) Stel dat de rechter in het vorige proces had geoordeeld dat een partij die aansprakelijk is gesteld voor schade een fout had begaan, maar dat zijn wederpartij de gestelde schade niet of slechts minimaal had aangetoond: er wordt geen hoger beroep ingesteld.

Maar dan meldt zich een ander slachtoffer van dezelfde vermeende onrechtmatige daad, die aanzienlijke schade claimt, waarvan wordt aangenomen dat die kan worden vastgesteld: is het in overeenstemming met de rechtvaardigheid om de aansprakelijk gestelde partij niet toe te staan opnieuw te pleiten dat er geen sprake was van schuld?

Dergelijke concrete gevolgen kunnen zich voordoen in een groot aantal geschillen waarbij publiekrechtelijke of privaatrechtelijke instellingen betrokken zijn.

Juist om dergelijke onrechtvaardigheden te voorkomen, heeft de wetgever het gezag van gewijsde beperkt tot de partijen."

Uit het bovenstaande blijkt dat de ontwerpbepaling nog aan een grondige herziening dient onderworpen te worden.

traitement du projet de loi dans son ensemble, il est proposé de supprimer cette disposition.

Om de behandeling van het wetsontwerp in zijn geheel niet te vertragen, wordt voorgesteld deze bepaling te schrappen.

Katja Gabriëls (Open Vld)
Khalil Aouasti (PS)
Philippe Goffin (MR)
Claire Hugon (Ecolo-Groen)
Koen Geens (cd&v)
Ben Segers (Vooruit)
Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen)
Marianne Verhaert (Open Vld)

N° 4 de Mme **Gabriëls et consorts**

Art. 35

Dans l'article 733/1, alinéa 1er, proposé, insérer les mots “sauf si toutes les parties s’y opposent” entre les mots “à l’initiative du juge” et les mots “ou d’une partie”.

JUSTIFICATION

Comme suggéré par l’OVB dans son avis, il est prévu d’ajouter expressément que le juge ne peut ordonner la conciliation si toutes les parties s’y opposent. Il semble évident qu’un juge n’ordonne le renvoi en conciliation que s’il estime utile, comme d’ailleurs précisé à l’article 734, § 2, alinéa 1er en projet. Et donc, ce ne sera forcément pas le cas si les parties y sont opposées. Même si c’est le raisonnement qui sous-tend logiquement cet article, il est préférable, comme demandé par l’OVB, de l’indiquer expressément.

Nr. 4 van mevrouw **Gabriëls c.s.**

Art. 35

In het voorgestelde artikel 733/1, eerste lid, de woorden “tenzij alle partijen daartegen gekant zijn” invoegen tussen de woorden “op initiatief van de rechter” en de woorden “of van een partij”.

VERANTWOORDING

Zoals het advies van de OVB suggereert, is het de bedoeling om uitdrukkelijk toe te voegen dat de rechter geen verzoening kan bevelen indien alle partijen zich daartegen verzetten. Het lijkt voor de hand te liggen dat een rechter de verwijzing naar de verzoening slechts beveelt indien hij zulks nuttig acht, zoals overigens wordt toegelicht in het voorgestelde artikel 734, § 2, eerste lid. Dit hoeft dus niet het geval te zijn als de partijen tegen zijn. Hoewel dit de logische redenering achter dit artikel is, is het beter om dit, zoals de OVB heeft gevraagd, uitdrukkelijk te vermelden.

Katja Gabriëls (Open Vld)
 Khalil Aouasti (PS)
 Philippe Goffin (MR)
 Claire Hugon (Ecolo-Groen)
 Koen Geens (cd&v)
 Ben Segers (Vooruit)
 Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen)
 Marianne Verhaert (Open Vld)

N° 5 de Mme **Gabriëls et consorts**

Art. 37

Dans l'article 734/1, § 2, alinéa 1er, proposé, insérer les mots “sauf si toutes les parties s'y opposent” entre les mots “s'il l'estime utile” et les mots “, le juge peut”.

JUSTIFICATION

Il est renvoyé à la justification de l'amendement n° 4.

Nr. 5 van mevrouw **Gabriëls c.s.**

Art. 37

In het voorgestelde artikel 734/1, § 2, eerste lid, de woorden “tenzij alle partijen daartegen gekant zijn” invoegen tussen de woorden “of indien hij dit nuttig acht” en de woorden “, kan de rechter”.

VERANTWOORDING

Er wordt verwezen naar de verantwoording van amendement nr. 4.

Katja Gabriëls (Open Vld)
Khalil Aouasti (PS)
Philippe Goffin (MR)
Claire Hugon (Ecolo-Groen)
Koen Geens (cd&v)
Ben Segers (Vooruit)
Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen)
Marianne Verhaert (Open Vld)

N° 6 de Mme **Gabriëls et consorts**

Art. 51

Supprimer le 2°.

JUSTIFICATION

Le présent amendement fait suite à une remarque posée par l'OVb et par le Collège des cours et tribunaux, selon laquelle l'expert devrait être désigné par le curateur (comme c'est le cas actuellement) et non, comme indiqué dans le présent projet de loi, par le notaire. *Le raisonnement selon lequel le notaire connaît les experts locaux n'exclut pas qu'un curateur connaisse également ces experts locaux. Par ailleurs, si le notaire désigne l'expert, le curateur n'a aucune idée des frais qu'entraînera le rapport d'expertise. Lorsque le curateur désigne l'expert, il peut conclure des accords directs et clairs avec l'expert.*

Nr. 6 van mevrouw **Gabriëls c.s.**

Art. 51

De bepaling onder 2° weglaten.

VERANTWOORDING

Dit amendement komt tegemoet aan een opmerking uit de OVb en het College van hoven en rechtbanken, dat de deskundige moet worden benoemd door de curator (zoals nu het geval is) en niet, zoals in het huidige wetsontwerp staat, door de notaris. De redenering dat de notaris de plaatselijke schatters kent, sluit niet uit dat een curator die lokale schatters ook kent. Bovendien, als de notaris de deskundige aanstelt, heeft de curator geen zicht op de kosten die het schattingsverslag met zich zal brengen. Wanneer de curator de deskundige aanstelt, kan hij daaromtrent rechtstreekse en heldere afspraken maken met de schatter.

Katja Gabriëls (Open Vld)
 Khalil Aouasti (PS)
 Philippe Goffin (MR)
 Claire Hugon (Ecolo-Groen)
 Koen Geens (cd&v)
 Ben Segers (Vooruit)
 Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen)
 Marianne Verhaert (Open Vld)